

HBL 27.6.07

Sture
Gadd

Rörbyte kan bli privat katastrof

Alla som bott i höghus en tid har råkat ut för det – rören skall bytas, dammet yr, vattnet stängs av och man måste flytta. Efter 30–50 år är det dags, och dyrt har det alltid varit.

Men allt fler människor drabbas nu allt hårdare. Det beror på flera saker. Dels har numera så många nästan hela sin förmögenhet placerad i den bostad de betalat av på i decennier och som de tänker bo i till sin död. Dels har högkonjunkturrens höjda byggkostnader gjort att det blir allt dyrare, ja orimligt dyrt, att byta rör. Och sist, men icke minst är det ovanligt många hus som just nu är i den åldern att rören måste bytas. Brist på arbetskraft leder till att många disponenter är villiga att betala ännu mer för att förnya de rör som annars springer läck.

Problemet är akut för tiotusentals bostadsägare och värst är det i Helsingfors. Bankerna beviljar lån med bostaden som säkerhet. En pensionär kan hålla sin bostad genom att betala räntan, men dödsboet får antagligen i sinom tid sälja bostaden för att betala bort lånet. Andra modeller finns, men också de är dyra. Det var inte så det var tänkt.

Under de senaste decennierna har Medelsvensson förvandlats från hyresgäster till bostadsägare och de som är medelålders i dag kommer – i motsats till sina föräldrar – ofta att ärva en bostad. Den har köpts för löneinkomster som ägaren och inflationen tillsammans betalat under många knappa år.

**"Pensionärer-
na råkar in i en
mycket svår situation. Det är
orättvist."**

För pensionären som sett fram emot en trygg ålderdom med en liten pension som kompenseras av ett eget hem blir det därför en kalldusch när disponenten på bolagsstämman berättar att rörbytet blir dubbelt så dyrt som man trodde för något år sedan och att priserna bara rusar i höjden. Stor osäkerhet råder om huruvida det går att "tapetsera" insidan av rören med "strumpor" eller ytbehandlingar för att få ner priset.

Disponenter, byggfirmor, bankdirektörer och politiker diskuterar bara siffror och ingenjörskonst. De ser inte den enskilda pensionärens oro och besvikelse när den mödosamt hopsparade bostaden kräver nya jättelån. För den som bara äger sin bostad och kanske får 1 000 euro i månaden i pension går det inte att på rimligt sätt betala ett rörbyte som kostar till exempel 60 kvadratmeter gånger 500 euro eller sammanlagt 30 000 euro. Priserna varierar från hus till hus, men en sak är säker, de stiger. Att också bostadspriserna stiger är en klen tröst för den som tänkt bo hemma.

Ekonomer och ingenjörer har inte medkänsla med de pensionärer som nu får tillbaka i famnen det bostadsproblem som de trodde sig ha löst genom att leva sparsamt i 20 år.

Här borde statsmakten komma emot. Det borde inrättas en system med lågräntelån där staten skulle betala en del. En stor del av pensionärerna råkar förr eller senare in i en situation som de inte har kunnat förutse. Det är inte rättvist.

Sture Gadd är journalist och stadsfullmäktig i Helsingfors.